

Софія Німилович,

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність 061 Журналістика,

Львівський національний університет імені Івана Франка

Науковий керівник –

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри мови засобів масової інформації

Львівського національного університету імені Івана Франка

Христина Дацишин

ПОРУШЕННЯ І ДОТРИМАННЯ ЖУРНАЛІСТСЬКИХ СТАНДАРТІВ У ТЕЛЕМАРАФОНІ «ЄДИНІ НОВИНИ»

Журналістика як одна з основних форм масової комунікації має на меті забезпечення суспільства об'єктивною та достовірною інформацією. Проте в умовах постійних змін, політичних і соціальних викликів з'являються нові форми журналістської діяльності, які потребують ретельного аналізу з точки зору дотримання професійних стандартів.

Однією з таких форм стало створення телемарафону «Єдині новини», що є одним із основних інформаційних ресурсів в Україні в умовах війни. Однак варто звернути увагу на те, чи дотримується телемарафон «Єдині новини» журналістських стандартів, адже їхні порушення можуть ставити під сумнів не лише ефективність такого формату, а також його вплив на суспільство.

В Україні питання дотримання журналістських стандартів активно досліджують. Зокрема, команда експертів медіа “Detector.media” проводить власні аналітичні дослідження щодо дотримання журналістських стандартів в українському медіапросторі [1], Т. Петрів, А. Сафаров, В. Сьюмар, О. Чекмишев описали професійні стандарти, етику та законодавчі норми журналістики [2], В. Гоян, О. Гоян упорядкували навчальний посібник, у якому висвітлили питання стандартів у тележурналістиці [3], П. Дворянин описала порівняльний аналіз стандартів і правил висвітлення подій мирного та воєнного часів [4] тощо.

Основними журналістськими стандартами, якими має керуватися журналіст у своїй професійній діяльності є: баланс думок і точок зору, оперативність, достовірність (посилання на джерела), відокремлення фактів від коментарів, точність, повнота представлення фактів та інформації [5].

Порушення стандартів достовірності в телемарафоні «Єдині новини» виявлено в сюжеті під назвою *«Росіяни втратили 96 крилатих ракет в*

результаті удару ЗСУ по аеродрому в Енгельсі» (27.03.25) від служби новин команди «ICTV» був доданий відеоряд, на якому, як стверджували автори відео, представлені уражені ЗСУ ворожі цілі. Проте авторами відеоматеріалу були власники російських Telegram-каналів, які не є джерелами правдивої інформації.

Наступним матеріалом для розгляду є сюжет команди «ТСН» про приїзд Джей Ді Венса разом з його дружиною до Гренландії (28.03.25).

Журналісти «ТСН» оприлюднили результати опитування, проведеного соціологічними службами Гренландії, згідно з яким візитом політика не були задоволені. «У цьому візиті ні крихти поваги», – також наголошувала депутатка парламенту Данії від Гренландії Аая Хемніц. У сюжеті коментар самого Джей Ді Венса щодо такої реакції гренландців на його візит до країни не був доданий, тож це мало б свідчити про порушення стандарту балансу думок і точок зору. Однак варто зазначити, що в умовах воєнного чи іншого протистояння можливий перегляд журналістських стандартів, про це, зокрема, пише П. Дворянин: «Журналістські стандарти, які у мирний час є важливим підґрунтям та необхідним інструментом для роботи журналістів, у час воєнного протистояння потребують корекції або хоча б нового тлумачення» [4, с. 47]. З огляду на політичний та військовий інтерес уряду США до територіальної цілісності Гренландії висвітлення позиції тільки жителів Гренландії щодо візиту представника США не можна вважати порушенням стандарту висвітлення балансу думок та точок зору.

Безперервна трансляція новин у межах телемарафону «Єдині новини» із залученням журналістів інших телеканалів є передумовою для оперативного подання інформації аудиторії. Суттєвих порушень стандартів оперативності в телемарафоні не було виявлено. Наприклад, новини про обстріли росіянами українських міст журналісти каналу «Рада» (29.03.25) публікували, тільки-но з'являлися офіційні підтвердження та деталі трагедій. А коли новини повторювалися протягом дня, до них додавали нові факти та статистику.

У кожному матеріалі медіафакт має бути чітко відділений від коментарів та персональних оцінок героїв матеріалу. Кожна думка і оцінка повинна мати зазначеного у матеріалі автора [6]. Порушення такого журналістського стандарту помічаємо в сюжеті команди «ICTV» під назвою: *«Атака на Дніпро: пошкоджено житловий комплекс та об'єкти інфраструктури» (27.03.25)*. Під час коментування інформації щодо наслідків ворожого обстрілу міста було показано чоловіка (ймовірно, потерпілого від атаки), який ділився цифрами, що вказували на втрати

дніпрян від ворожих влучань по цивільних об'єктах: «Пошкоджено більше 60-ти автомобілів і знищено біля (мову оригіналу збережено – С. Н). 10-ти». Проте до матеріалу не було додано додаткових відомостей, які б вказували на посаду людини, що озвучувала цю інформацію. Отже, неможливо зробити висновок, чи є ця статистика фактом, чи лише власною думкою героя.

Порушення повноти представлення фактів та інформації було виявлено у телесюжеті команди «ТСН» із таким заголовком: «Скандальний “сигнал” для Білого дому» (30.03.25). У новині ведуча розповідає про ситуацію, де головний редактор американського видання «Atlantic» Джеффри Голдберг повідомив, що його додали до закритого чату в месенджері Signal, де посадовці адміністрації Дональда Трампа обговорювали секретну воєнну інформацію. Велику увагу в новині приділили висвітленню позиції редактора видання, однак не було додано вичерпної позиції адміністрації Білого дому і учасників секретного чату, які вели активне спілкування щодо воєнних дій. Також після перегляду сюжет залишає відкритими кілька запитань щодо причин, перебігу, наслідків цього конфлікту.

Точність – це один зі стандартів журналістики, що вимагає від журналістів надавати достовірну, перевірену та правильну інформацію. У сюжеті телемарафону «Єдині новини» від команди журналістів «ICTV» ведуча етеру прокоментувала новину про кількість ворожих обстрілів по території України: «А от дронів у росіян, схоже, ще багато» (27.03.25). Така побудова речення нашою глядача на невизначеність, адже вставне слово «схоже», використане ведучою, виражає невпевненість щодо змісту інформаційного матеріалу.

Дослідження порушення та дотримання журналістських стандартів у телемарафоні «Єдині новини» показало, що в умовах інформаційної війни та екстремальних ситуацій виникають певні порушення стандартів журналістики під час трансляції новинних матеріалів.

Телемарафон «Єдині новини» став важливим інформаційним ресурсом для українців у складний період війни, але він вимагає від українських медіа більше зусиль для забезпечення найвищих стандартів журналістської етики та професіоналізму.

Список використаної літератури

1. Детектор медіа. URL: <https://detector.media/tag/30052/> (дата звернення: 30.03.25).
2. Петрів Т., Сафаров А., В. Сюмар В., Чекмишев О. Засоби масової інформації: професійні стандарти, етика та законодавчі норми. Київ, 2006. 100 с.

3. Гоян В., Гоян О. Телерадіожурналістика: стандарти, методи, технології (за матеріалами медіаплатформи «Campus Radio Ukraine / Студент-TV»): навчальний посібник. Київ: Інститут журналістики, 2020. 192 с.

4. Дворянин П. Розуміння стандарту: пошуки нових правил у журналістиці війни. *Вісник Львівського університету*. Серія Журналістика. 2024. Випуск 54–55. С. 43–57.

5. Чоповський Д. Журналістські стандарти: нормативна довідка
[URL:https://imi.org.ua/monitorings/jurnalistiski-standarti-normativna-dovidka/](https://imi.org.ua/monitorings/jurnalistiski-standarti-normativna-dovidka/).

6. Журналістські стандарти. URL:
<https://chatovi.online/articles/Zhurnalists%27ki%20standarti> (дата звернення:
30.03.25).